

Psy i niemowlęta mają skłonność do tego samego klasycznego błędu

Autor tekstu: **Ed Yong**

Tłumaczenie: **Krzysztof Achinger**

Psy domowe bardzo różnią się od swych wilczych przodków budową ciała i zachowaniem. Przede wszystkim są bardzo uległe. Jednocześnie nasz najlepszy przyjaciel wyewoluował ciekawą wrażliwość na nasze sygnały komunikacyjne — umysłową zdolność, która odróżnia go od wilka i jest porównywalna z zachowaniem ludzkich niemowląt. Psy i niemowlęta mają nawet skłonność do popełniania tego samego błędu percepcyjnego.

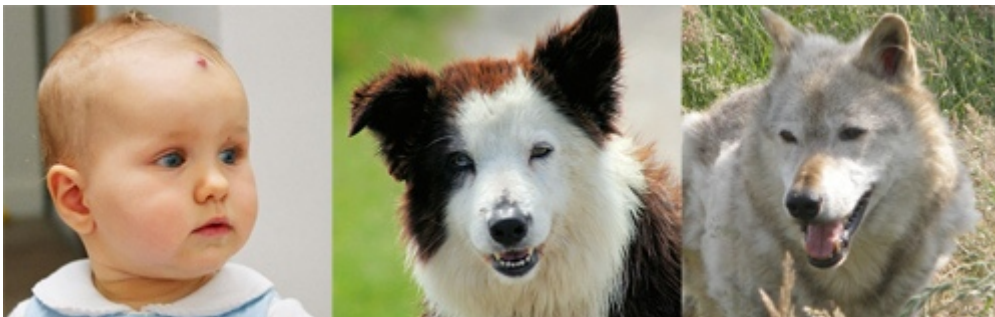
Podobnie jak niemowlęta poniżej roku życia, psy nie radzą sobie z wyglądającym prosto ćwiczeniem zwanym „trwałość poszukiwania obiektu”. Wygląda on następująco: jeżeli ukryjesz gdzieś jakiś przedmiot (powiedzmy piłeczkę pod kubkiem) i każesz dziecku odnaleźć piłeczkę kilkakrotnie, będzie ono kontynuowało poszukiwania piłeczki pod kubkiem nawet, jeżeli ukryjesz ją zupełnie gdzie indziej (powiedzmy za sofą) robiąc to na jego oczach. [Piaget](http://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Piaget) (http://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Piaget), legendarny psycholog, który odkrył to zachowanie, uważał, że odzwierciedla to zupełnie inny sposób postrzegania świata.

Ostatnio Jozsef Topal zasugerował, że kluczem jest tu wpływ dorosłego, przeprowadzającego ów eksperyment. Poprzez powtarzające się wskazywanie na piłeczkę w pierwszym miejscu ukrycia dorosły utrwala w umyśle dziecka ogólną zasadę. Niemowlęta, zaprogramowane do uczenia się przy pomocy komunikatywnych sygnałów, ufają instrukcjom dorosłych bardziej niż dowodom płynącym z własnych zmysłów (niektórzy ludzie najwyraźniej nigdy z tego nie wyrosli — dygresja). Topal udowodnił to pokazując, że niemowlęta osiągały o wiele lepsze wyniki w zadaniu, jeżeli przeprowadzający eksperyment unikał społecznych sygnałów, takich jak wołanie dziecka po imieniu oraz kontaktu wzrokowego.

To samo zgadza się w przypadku psów domowych. Topal przetestował tuzin dorosłych psów, ukrywając zabawkę za jednym z dwóch możliwych ekranów. Jeżeli zawołał psa po imieniu, doprowadził do kontaktu wzrokowego i machnął, zwierzę popełniało ten sam błąd, co niemowlę w 75% prób. Bez żadnego z tych sygnałów ich wyniki poprawiały się i psy popełniały błąd w odkrywaniu nowej lokalizacji piłeczki tylko w 39% prób. Poziom błądów spadł nawet niżej w całkowicie nie-społecznych sytuacjach, gdzie piłka była przemieszczana przez pociąganie niewidocznego sznurka.

Wyniki te sugerują, że psy i niemowlęta dzielają ten sam społeczny sposób myślenia, gdzie określone sygnały przygotowują je to uczenia się od ludzi. Nie chodzi o to, że gesty oraz mimika twarzy po prostu odwracały uwagę, bo to prowadziłyby zwierzęta i niemowlęta do równego przeszukiwaniu obu miejsc ukrycia piłeczki — zamiast tego i psy i niemowlęta preferowały to miejsce, w którym obiekt został ukryty za pierwszym razem.

Wygląda na to, że psy posiadają specjalną mądrość społeczną nawet jako niedoświadczone szczenięta i niektórzy naukowcy sugerowali, że te umiejętności są adaptacją, która rozwinęła się w ciągu ostatnich 10 tysięcy lat, by pozwolić psom lepiej nawiązywać kontakt z dwunożnymi partnerami.

Istotnie, prawdziwy zakres zdolności umysłowych zwierząt był znany posiadaczom psów od jakiegoś czasu, ale został naprawdę potwierdzony naukowymi eksperymentami w ciągu ostatniej dekady. Gdy naukowcy wskazują na jeden z wielu papierowych kubków, pod którym znajduje się jedzenie, psy rozumieją, co chcą przekazać im ludzie — dobrze rozumieją gest pokazywania. Jeżeli nie wywarło to na tobie wrażenia, to pamiętaj, że wilki nie potrafią tego zrobić, mały są skołowane przez to zadanie i nawet dzieci nie radzą sobie z nim przed pierwszymi urodzinami.

Topal odkrył także, że wilki (także te wychowywane przez ludzi) nie popełniają tych samych błędów, co psy w zadaniu trwałości poszukiwania obiektu. Gdy przeprowadził test na 10 wilkach, które miały szerokie doświadczenia w kontaktach z ludźmi, zdały celująco niezależnie od tego, czy ludzcy partnerzy wykonywali gesty i wołali je, oczekiwali biernie lub byli całkowicie nieobecni.

Ta różnica między wilkami a psami jest uderzająca, ale nie oznacza to, że jeden podgatunek jest mądrzejszy od drugiego (lub lepszy w logicznym myśleniu, jak twierdzi LiveScience). Zamiast tego Topal uważa, że te dwa gatunki mają różne nastawienia w sposobie postrzegania świata; a więc psie nastawienie jest powierzchownie podobne do niemowlęcego.

Proszę zauważyć, że powiedziałem „powierzchownie” - byłoby głupotą sugerowanie, że psy reagują na ludzkie sygnały w dokładnie ten sam sposób, w jaki robią to niemowlęta. Topal zademonstrował to powtarzając test, ale zamieniając osoby przeprowadzające eksperyment zanim obiekt został umieszczony w nowym miejscu. Tym razem niemowlęta ciągle popełniały ten sam błąd, ale psy nie myliły się.

Sugeruje to, że te dwa gatunki robią dwie różne rzeczy. Topal uważa, że niemowlęta używają gestów jako znaku, że nadchodzi okazja do nauczenia się czegoś. Zaraz mają otrzymać informację, którą będą mogły uogólnić i użyć w innych okolicznościach. W takim razie nie ma znaczenia, czy osoby przeprowadzające eksperyment zmieniły się — ciągle myślą, że reguła dotycząca piłeczki znajdującej się za określonym przedmiotem nadal obowiązuje. Psy, z drugiej strony, wiążą sygnały, które dostrzegają z określoną sytuacją i określonymi ludźmi — jeżeli osoba przeprowadzająca śmieszne czynności zmieni się, zmieniają się także reguły gry.

Źródła: Topal, J., Gergely, G., Erdohegyi, A., Csibra, G., & Miklosi, A. (2009). Differential Sensitivity to Human Communication in Dogs, Wolves, and Human Infants *Science*, 325 (5945), 1269-1272 DOI: [10.1126/science.1176960](https://doi.org/10.1126/science.1176960)

Zdjęcie psa [Johna Haslama](http://en.wikipedia.org/wiki/File:Border_Collie_liver_portrait.jpg) (http://en.wikipedia.org/wiki/File:Border_Collie_liver_portrait.jpg)

Tekst [oryginału](http://scienceblogs.com/notrocketscience/2009/09/dogs_and_babies_prone_to_same_classic_mistake.php) (http://scienceblogs.com/notrocketscience/2009/09/dogs_and_babies_prone_to_same_classic_mistake.php)

Not Exactly Rocket Science, 4 września 2009

Ed Yong

Mieszka w Londynie i pracuje w Cancer Research UK. Jego blog „Not Exactly Rocket Science” jest próbą zainteresowania nauką szerszej rzeszy czytelników poprzez unikanie żargonu i przystępną prezentację.

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 10-09-2009 Ostatnia zmiana: 11-09-2009)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6777) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6777>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne

programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl